

KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH

VIỆT NAM

TRUY XUẤT NGUỒN GỐC TRONG NGÀNH NÔNG NGHIỆP

Nhiều sản phẩm nông sản cần phải được xử lý bằng thuốc bảo vệ thực ở các giai đoạn khác nhau để tránh mất mùa. Khi sản phẩm được tìm thấy trên thị trường hoặc quá trình xuất khẩu có thể có hàm lượng thuốc bảo vệ thực vật vượt quá Giới hạn dư lượng tối đa do quy định đặt ra, hệ thống truy xuất nguồn gốc có thể là công cụ chính để cải thiện việc tuân thủ. Codex Alimentarius định nghĩa truy xuất nguồn gốc là “khả năng theo dõi quá trình di chuyển của thực phẩm qua (các) giai đoạn sản xuất, chế biến và phân phối cụ thể”. Đây là một yếu tố thiết yếu của bất kỳ hệ thống nào nhằm đảm bảo thực phẩm an toàn và tuân thủ cho người tiêu dùng, bằng cách cho phép các chủ thể trong chuỗi và cơ quan chức năng xác định nguồn gốc của bất kỳ sự không tuân thủ nào, khắc phục các tình huống dẫn đến vấn đề và đưa ra các hệ thống để ngăn chặn vấn đề đó xảy ra lần nữa, cũng như có thể thu hồi các sản phẩm không tuân thủ đã được gửi đi.

Tại Việt Nam, truy xuất nguồn gốc hàng hóa là một yêu cầu theo Quyết định số 100/QĐ-TTg Phê duyệt Đề án Triển khai, Ứng dụng và Quản lý Hệ thống Truy xuất Nguồn gốc. Những người trồng xoài và các sản phẩm nông sản khác thường bán số lượng lớn cho thương lái và nhà đóng gói. Sản phẩm từ các nhà sản xuất khác nhau được tổng hợp lại ở tất cả các cấp của chuỗi cung ứng, nhưng ít người lưu giữ bất kỳ hồ sơ nào của mỗi giao dịch hoặc khi các lô hàng được trộn lẫn, do đó làm mất cơ hội thực hiện truy xuất nguồn gốc trước và sau. Điều này cũng làm suy yếu các biện pháp kiểm soát chính thức, vì khi sản phẩm bị từ chối do không tuân thủ các tiêu chuẩn, sẽ không có cách nào để xác định nhà cung cấp và thực hiện hành động thích hợp.

NÂNG CAO NĂNG LỰC TUÂN THỦ TIÊU CHUẨN VÀ CHẤT LƯỢNG CỦA CHUỖI GIÁ TRỊ XOÀI VÀ BƯỞI Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG

TỔNG QUAN - GIAI ĐOẠN 1

Đối tác chính	Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (Bộ NN&PTNT), Bộ Khoa học và Công nghệ (Bộ KH&CN)
Thời gian	3,5 năm, bắt đầu từ tháng 1 năm 2020
Cơ quan thực hiện	Tổ chức Phát triển Công nghiệp Liên hợp quốc (UNIDO)
Tài trợ	Thụy Sĩ, thông qua Tổng cục Kinh tế Liên bang Thụy Sĩ (SECO)
Ngân sách	EUR 1.040.270

Dự án GQSP Việt Nam đã tư vấn một cách tiếp cận theo hai hướng – tăng cường kiểm soát quy định và xây dựng năng lực cho các chủ thể trong ngành. Các quy định mới đã được soạn thảo và Bộ NN&PTNT ban hành thông tư 17/2021/TT-BNNPTNT quy định về truy xuất nguồn gốc, thu hồi và xử lý thực phẩm không an toàn thuộc phạm vi quản lý của Bộ NN&PTNT. Thông tư này (có hiệu lực từ ngày 2 tháng 2 năm 2022) nhằm mục đích tăng cường truy xuất nguồn gốc để cho phép thu hồi nhanh chóng trong trường hợp xảy ra sự cố về an toàn thực phẩm. Quy định này yêu cầu các nhà sản xuất và nhà đóng gói cung cấp cho thị trường xuất khẩu phải triển hệ thống truy xuất nguồn gốc như một điều kiện để nhận được Mã số vùng trồng (PUC) hoặc Mã nhà đóng gói (PHC). Chức năng của hệ thống sẽ được đảm bảo bằng đánh giá và kiểm soát trong chuỗi cung ứng. Thứ hai, một bộ quy trình thao tác chuẩn (SOP) đã được soạn thảo và xuất bản, đặt ra tất cả các bước cần thiết để thiết lập và vận hành một hệ thống truy xuất nguồn gốc chung. Những quy định này là một phần không thể thiếu của một bộ SOP phạm vi rộng hơn được áp dụng và phổ biến cho ngành xoài trong các khóa tập huấn và hội thảo và được áp dụng làm hướng dẫn cho ngành (ví dụ: bởi các hiệp hội ngành trong tương lai). Dự án GQSP cũng hỗ trợ phát triển phần mềm truy xuất nguồn gốc thông qua thiết kế ứng dụng nhật ký đồng ruộng trên điện thoại di động và tư vấn phát triển hệ thống truy xuất nguồn gốc thí điểm cho chuỗi giá trị xoài và bưởi.

LỢI ÍCH

Cùng với việc phát triển hệ thống nhật ký đồng ruộng do dự án GQSP thực hiện (để ghi lại các điều kiện trong quá trình sản xuất), các yêu cầu truy xuất nguồn gốc sẽ cho phép các chủ thể trong chuỗi trái cây đáp ứng các yêu cầu quốc tế, gồm cả yêu cầu bắt buộc (vì một số thị trường quốc tế yêu cầu xác định và phê duyệt các nhà vườn xuất khẩu) và cả các hệ thống chứng nhận tự nguyện như GlobalGAP. Bộ NN&PTNT Việt Nam sẽ có thể sử dụng các công cụ truy xuất nguồn gốc để củng cố hiệu lực của các cam kết được ban hành thông qua chứng nhận tuân thủ chính thức.

CÁC CHỦ THỂ TRONG CHUỖI GIÁ TRỊ

Người nông dân và nhà phân phối sẽ được hưởng lợi nhờ cải thiện niềm tin của thị trường về chất lượng và độ an toàn của trái cây Việt Nam.

ĐỀ XUẤT CHÍNH SÁCH

Để đảm bảo việc áp dụng có hiệu quả, Chính phủ Việt Nam được khuyến nghị:

1. Thiết lập hệ thống thực hiện theo dõi và truy vết trong hoạt động thanh tra, kiểm soát chính thức

2. Bao gồm hệ thống kiểm tra truy xuất nguồn gốc sau lấy mẫu các lô hàng xuất khẩu dựa trên rủi ro

3. Mở rộng phương pháp truy xuất nguồn gốc được thí điểm với xoài cho toàn bộ chuỗi nông sản

“Nhật ký đồng ruộng giúp chúng tôi giảm bớt việc sử dụng sổ nhật ký giấy. Nó cũng giúp chúng tôi tiết kiệm thời gian ghi lại thông tin vì đã bao gồm danh sách chính thức các loại thuốc trừ sâu được phép sử dụng, giúp chúng tôi nhanh chóng lựa chọn loại thuốc phù hợp.”

Chia sẻ của một hợp tác xã ở An Giang

“Dữ liệu được thu thập thông qua nhật ký đồng ruộng được ghi lại theo thời gian thực, giúp chúng tôi giám sát hoạt động tại các khu vực sản xuất. Điều này cho phép chúng tôi quản lý hiệu quả mã số vùng trồng.”

Chia sẻ của Cục Bảo vệ Thực vật

